Nr. 57. Kraków, Poniedziałek 22 października 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 85 tys. Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 100 tys. Mkp. Cena numeru 5000 Mkp.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 2.000 Mkp. Nadesłane 4.000 Mkp. Po kronice 5.000 Mkp. Na pierwszej stronie 6.000 Mkp. Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Podwyższenie kursu złotego do 145.000

Kraków, 22 października.

Polska krajowa Kasa Pożyczkowa płaci od dzisiaj za złote serji I B, I C i I D kurs 145.000 marek za 1 złoty.

Planowany wybuch częściowego strajku kolejowego

Kraków, 22 października.

Dzisiaj o godz. 10-ej przystąpili maszyniści, robotnicy warsztatów kolejowych i część konduktorów w obwodzie krakowskiej dyrekcji kolejowej ponownie do strajku. Maszyniści w Podgórzu przyłączyli się do strajku. Powodem wybuchu strajku nieuwzględnienie ekonomicznych żądań maszynistów, którzy — jak wiadomo — postawili ultimatum, upływające w dniu 20 bm.

Wybory w Wiedniu

Klęska wszechniemców przy wyborach

Wiedeń, 22 października. Wczoraj odbyły się wybory do austrjackiego zgromadzenia narodowego i do wiedeńskiej rady miejskiej. Udział wyborców był bardzo znaczny, bo dosięgał **90%**. Wedle dotychczas znanych wyników wybrano **76 chrześcijańsko społecznych, 54 socjalnych demokratów, 8 wszechniemców.** Brak jeszcze definitywnych wiadomości z 30 okręgów. W Wiedniu wybrano **27 socjalnych demokratów, 17 chrześcijańsko-społecznych i jednego wszechniemca.**

Przebieg wyborów był **spokojny.** Oba wielkie stronnictwa zgromadzenia narodowego a mianowicie chrześcijańsko-społeczni i socjalni demokraci **utrzymali mniej więcej swój dotychczasowy stan posiadania. Dotkliwą klęskę przy wyborach ponieśli wszechniemcy.** Wszyscy członkowie obecnego rządu zostali ponownie wybrani.

ZWYCIĘSTWO SOCJALNYCH DEMOKRATÓW W WYBORACH MIEJSKICH.

Przy wyborach do rady miejskiej wiedeńskiej odnieśli zwycięstwo **socjalni demokraci,** którzy będą rozporządzali **absolutną większością.** Zdobyli oni **79 mandatów na ogólną liczbę 120 mandatów** (według poprzedniej ordynacji rada miejska wiedeńska liczyła 165 członków, nowa ordynacja zredukowała liczbę radnych na 120). Chrześcijańsko-społeczni zdobyli 40 miejsc w radzie miejskiej. Pozatem wybrano **jednego narodowca żydowskiego.**

Marka polska w Zurychu: 0·0006

Dolar w Krakowie 1.320.000

Proklamowanie republiki nadreńskiej

Kolonia, 22 października. Wczoraj o godzinie 6 popołudniu pojawiły się na ulicach Akwizgranu oddziały uzbrojonych separatystów, którzy obsadzili wszystkie urzędowe budynki. Policja niemiecka była bezsilną. Komunikacja kolejowa, telefoniczna i telegraficzna między Akwizgranem a innemi miejscowościami jest przerwaną. O godzinie 4 popołudniu ogłosił nowy rząd proklamację, nawołującą do spokoju i obiecującą dowóz żywności i usunięcie bezrobocia. Skład nowego rządu nie jest dotąd znanym. W każdym razie nie należą doń ani Smets ani Dorthen. Na czele nowego rządu stoi pewien kupiec akwizgrański, nazwiskiem Deckers, który dawniej należał do grupy Smetsa, od jakiegoś zaś czasu uprawia politykę separatystyczną na własną rękę.

Komendant belgijski w Akwizgranie oświadczył że zachowa neutralność i dbać będzie jedynie o utrzymanie spokoju. Poza Akwizgranem nie zauważono dotąd nigdzie indziej przewrotowego ruchu separatystycznego.

Akwizgran, 22 października. Decyzja w sprawie proklamowania republiki nadreńskiej powzięta została w sobotę wieczorem. Z Duisburga przybyło około 150 funkcjonarjuszy milicji separatystów, ofiarując swoją pomoc. O godz. 4-tej nad ranem republikanie zajęli w Akwizgranie gmachy publiczne i wezwali policję, aby wobec przewagi separatystów dysponujących 4.000 ludzi, podporządkowała się nowemu rządowi. Policja zastosowała się do wezwania. Spokój nie został nigdzie zakłócony. Policjanci i pocztowcy pełnią normalnie swoje funkcje. Nowy rząd republikański, według informacyj Havasa, zdołał sobie pozyskać ludność miejscową. W skład rządu tymczasowego wchodzą między innymi przemysłowiec Deckers, inż. Guthard. Rząd ten przyobiecał bezrobotnym, iż zmusi przemysłowców do ponownego przyjęcia ich do pracy. Narazie ruch republikański ogranicza się do Akwizgranu. Separatyści zapowiadają jednakże, że rozszerzą akcję na dalsze teorytorjum.

Akwizgran, 22 października. W mieście panuje spokój. Proklamacja rządu tymczasowego oskarża rząd berliński, że spowodował nędzę i przygnębienie w Nadrenii oraz wyraża pragnienie pokoju, przyjaznego współżycia z sąsiadami i współdziałania w odbudowie Europy. W Dusseldorfie panuje spokój.

Rozbrojenie policji niemieckiej przez wojska francuskie

Berlin, 22 października. W związku z wypadkami w Akwizgranie rozbroiły wczoraj wojska francuskie niemiecką policję w Bonn. Tamtejsze władze niemieckie odniosły się wobec tego do Berlina o interwencję, w następstwie czego sekretarz Urzędu Spraw Zagranicznych udał się do berlińskiego ambasadora francuskiego z przedstawieniami, powołując się na liczne oświadczenia Poincarego, że Francja nie ma nic wspólnego z separatystami nadreńskimi, przyczem założył protest przeciw rozbrojeniu policji niemieckiej w Bonn. Protest ten zostanie odesłanym do Paryża i wręczonym Poincaremu.

Konflikt Bawarji z Rzeszą

Berlin, 22 października. Szef armji Rzeszy gen. v. Lekt wydał rozkaz do Reichswehry, w którym nazywa krok Bawarji wykroczeniem przeciw prawowiernej naczelnej władzy wojskowej i wzywa 7 dywizję bawarską wojsk państwowych, by dochowała wierności przysiędze państwowej.

Monachium, 2 października. W Norymberdze wygłosił przemówienie Hittler, w którem oświadczył między innemi: „Żądamy dyktatury Machenkreuzu. Dla nas nieistnieje kwestja monarchja czy republika, ale sprawa, kto ma panować, gwiazda sowietów czy Machenkreuz. W tej godzinie przeżywamy może — zakończył Hittler — początek odrodzenia Niemiec.

Berlin, 22 października. W Monachium wygłosił v. Knillingen mowę, w której zapewniał, że Bawarja wiernie stoi przy niemieckiej idei państwowej i że głównem jej zadaniem jest utrzymanie i dobro państwa niemieckiego.

Berlin, 22 października. Turyński rząd wystosował do ministra Reichswehry Gesslera prośbę, by wysłano oddziały wojskowe nad granicę Turynii celem chronienia jej przeciw ewentualnemu atakowi bawarskiemu. Na skutek tej prośby wysłano 2 bataliony Reichswehry z Rostock i Schwerinu do Turynii.

PROPOZYCJA BAWARJI.

Wiedeń, 22 października. „Der Morgen" donosi z Berlina: Bawarja uczyniła rządowi Rzeszy propozycję przedłożenia konfliktu do **rozstrzygnięcia radzie państwa.** Propozycja ta napotkała w Berlinie na **przychylne przyjęcie.** Tej okoliczności należy przypisać **pojednawczość ostatnich oświadczeń Knillinga i Kahra.** Słychać, że **generał Lossow skłonny był ustąpić, pozostał jednak na stanowisku na wezwanie Kahra,** który uważa, że Lossow musi pozostać w urzędzie **do chwili załagodzenia konfliktu.**

Chrzest następcy tronu w Jugosławji

Belgrad, 22 października. Wczoraj o godz. 11-tej przedpołudniem odbył się w kaplicy pałacu królewskiego uroczysty obrząd chrztu syna królewskiego. Na uroczystości byli obecni członkowie rodziny królewskiej oraz liczni przedstawiciele dynastyj panujących. Ojcem chrzestnym był książę Yorku. Następcy tronu nadano imię Piotra. Wśród licznych powinszowań, nadesłanych na ręce króla Aleksandra i królowej Marji, wymienić należy dłuższą depeszę Mussoliniego, wyrażoną pod adresem następcy tronu, kontynuatora dynastji, oraz autogram Poincarego, wręczony przez posła francuskiego Clementa Simona. Prasa podkreśla znaczenie uroczystości zarówno dla dynastji Karageorgewiczów jak i ze względu na zacieśnienie więzów, łączących państwa Europy wschodniej.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 22 października

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	Transakcje w tysiącach marek 19/X.	AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	Transakcje w tysiącach marek 19/X.
P. T. H. I—V em. . . .	165—175	160—165	Pezet		
„Impex“	4,—4,4	3,6—3,9	Strug	270	270
„Pharma“ (B. Jawornicki)	150—160	140—150	Syndykat Kosz., Kraków .	80—85	80
Bracia Rolniccy I em. . .	85	85	**Tłuszcze Trzebinia**	**1200**	**1175**
„Polski Glob“	15—15.5	15—15.5	„Krakus“ I—VI em. . . .	280—300	270—290
C. Hartwig. Poznań . . .			Porcelana Ćmielów . . .	400	340—350
Żegluga Polska	28—35	28	**Fabr. cukru w Chodorowie** .	**1400-1500-1450**	**1230—1300**
Zieleniewski I—IV em. . .	**4600-4855-4750**	**4200—4350**	Elektr. Siersza I—IV em.	100—115	95—100
Warsz. Parowozy I—III em.	130—135	120	Zakłady przem. „Ryngraf“		
H. Cegielski, Poznań I—IX	**205—225**	**198—205**	S. W. Niemojowski . . .	200	190—195
„Potęga“ Tow. huty żel. .			Fabr. kapel. w Myślenicach		
„Lemiesz“			Bank Przemysłowy I-VIII	160—165	145—155
„Trzebinia“ I—VI em. . .	200—210	180—190	Bank Hipoteczny	260	260—265
„Pocisk“			Bank Małopolski	250—380	315—330
Automotor			Ziemski Bank Kredyt. . .	48—50	
Portland-Cem. Szczakowa			Powszechny Bank Kredyt.	ex	32—35
Górka	**5300-4700-4800**	**4700—4750**	Akc. Bank Związkowy I-IX		
Siersza	**3500—3220**	**2800—3000**	Bank Komercjalny I—IV	35	30
Tepege I—IV em.	**1550—1950**	**1450—1550**	Bank Kred. w Warszawie		
Polska Nafta	120—135	110—115	Bank Związ. Spółek Zarob.	500	
Oikos	1200—1300				
„Pokucie“ Naft. S. A. I em.	300	320—330			

Kraków, *22* października. Dzisiejsze zebranie giełdy efektów rozpoczęło się pod znakiem dość silnej zwyżki. Papiery arbitrażowe, a mianowicie Zieleniewski, Górka, Siersza górnicza i Tepege osiągnęły plusy po kilkaset tysięcy punktów. Haussa papierów arbitrażowych pociągnęła za sobą polepszenie kursów innych papierów. Dopiero po pokryciu zapotrzebowania papierów arbitrażowych na Wiedeń, nastąpiło pod koniec giełdy efektów uspokojenie, wskutek czego kursa znowu się osłabiły. Na osłabienie tendencji wpłynęły informacje o słabym nastroju na giełdzie warszawskiej i lwowskiej.

Na pogiełdzie w egzotach mniejsze ożywienie.

Na giełdzie pieniężnej nastrój mocny i tendencja silnie zwyżkowa.

Akcje na pogiełdzie

Jaworzno drobne 8800—9100, grube 8200—8400, Gazy 11.500—11.000, Len 300—290, Silesia 1400—1425, Lokomotywy 170—180, Nitrat 80, Chybi 2200 do 2100.

KURSA WALUT I DEWIZ W OBROTACH BANKOWYCH.

Jak nas informują z banków krakowskich, dokonywano dzisiaj w dewizach następujące obroty:

Nowy Jork 1,290.000—1,320.000, Zurych 226.000 do 235.000, Bruksela 67.0000, Wiedeń 17.90—18.20, Praga 36.500—38.750, Paryż 76000—77500.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, *22* października. Giełda. Akcje. Cyfry w tysiącach mkp. Bank dyskontowy Warszawa 1650, Bank handl. Warszawa 700—790—795, Bank dla handlu i przem. Warszawa 330—340—350, Bank zjedn. ziem pols. 360, Bank Małopolski 330—325, Bank przem. Lwów 155—147 i pół, cerata 60, Puls 95—120—117 i pół, Wildt 130—120—117 i pół, Cukier Warszawa 2200—1675—2000, Częstocice 10000—10250—10000—10600, Firley 210—200—230, Drzewny przemysł 55—50—60, Modrzejów 2100—2200—2050, Orthwein 115—105, Rudzki 800—750—780—850—900—825—850 dr. 1050—940—950, Parowozy 135—125—130, Zawiercie 105.000—107 i pół —103, Żegluga 29 i pół do 28—28 i pół, Spirytus 600 dr. 675, Polska nafta 105—115, Lenartowicz 24—22—22 i pół, Siła i światło 150—180, Ćmielów 380—387 i pół do 380, Norblin 340—410 dr. 460—485, Ursus 280 do 270. Kabel 165, Sole potasowe 1500—1550, Kijewski 600 625, Czersk III em. 220—200—220, Gosławice 450, 425, Michałów 325—310, Łazy 60—55—65, Węgiel 7150—1800—1850—1840—1950—2000—2050, Ostrowiec 2850—2975—2900, Ron Zieliński 270—300—280 IV 230—240, Pocisk 180—175—180, Zieleniewski 4200—4400—4350, Żyrardów 112000—115000—114000, Borkowski 162 i pół do 165—160, Polbal 30—35, Haberbusch 1300—1250—1280, Majewski 5000, Chodorów 1125—1200—1185, Spiess 425—350, Polski przemysł naftowy 340—350, Skóry 40—30—35, Zach. tow. dla handlu 70, TPG 1450, Lilpop 165—180—170—185 drobne 200—185.

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, *22* października. Giełda. Waluty. Dolary Stanów Zjednoczonych 1,275.000—1,260 tys. do 1.290.000—1,303.000—1,277.000, funty angielskie 5,750.000, frank złoty 246.000.

Czeki: Belgja 66.400. sp. 67.000 kup. 65.800, Berlin i Gdańsk 0.0001.5—0.0001.5, Nowy Jork 1,275 tys. do 1250000—1290.000 sprz. 1,303.000 k. 1,277 tys. Londyn 5,700.00—5,830.000—5,829.000, sprzed. 5,887.000 kup. 5,775.000, Paryż 77200—78000—76400, Praga 38500—38450, Szwajcarja 225.000—235.000—230.000 sp. 232.300 k. 227.700, Wiedeń 1820.

Włochy w sprawie odszkodowań

Rzym, *22* października. Rząd włoski w nocie swojej wystosowanej do państw koalicyjnych przyłącza się do oświadczenia belgijskiego z dnia 6 bm. zalecając plan porozumienia się wszystkich sprzymierzeńców i propozycje **przekazania komisji odszkodowań zbadania strony technicznej uwag belgijskich w sprawie metod uzyskania wypłaty odszkodowań niemieckich.** W memorjale dodatkowym rząd włoski omawia szczegółowo sprawę wierzytelności włoskich, podkreślając konieczność słusznego podziału zobowiązań byłych nieprzyjaciół i zalecając **poddanie rewizji wskaźnika rozdzielczego sum odszkodowawczych,** nie zmieniając bynajmniej samej podstawy zobowiązań niemieckich.

GIEŁDY ZAGRANICZNE

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, *22* października. Otwarcie giełdy. Berlin —. Holandja 219. Nowy York 560½. Londyn 2727. Paryż 33.90. Mediolan 25.10. Praga 1662½. Budapeszt 003.06. Bukareszt 2.67. Belgrad 585. Sofia 5.35. Warszawa 00006. Wiedeń 00078¾.

Zurych, 22 października. Zamknięcie giełdy: Berlin —·—, Holandja 218¾, Nowy Jork 560¼, Londyn 25.26, Paryż 33.92, Medjolan 25.12, Bruksela —, Praga 16.62½, Budapeszt 0.03,06, Bukareszt 2.60, Belgrad 685, Sofja 5.35, Warszawa 0.0006, Wiedeń. 0.0078¾, Austr. korona stemplowana 0.0079.

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 22 października (tel. wł.) **Waluty:** Marka polska 0.004.30—5.30, marka niem. 0013, korony czeskie 2089 franki szwajc. 12540. francuskie 4105, funty ang. 317.200 dolary 70.560.

Dewizy Warszawa 0430 Berlin 00014, Praga 2107, Zurych 12655, Paryż 4152, Nowy Jork 70.935. Londyn 319000.

Giełda efektów: Zieleniewski 261.000, Fanto 4,530.000 Karpaty galicyjskie 520.000 Galicja 27,700.000 Schodnica 1,850.000 Siersza 181.000 Lwów-Czerniowce 428.000, Kolej północna 22.100.000, Alpine Montan 710.000 Huta Poldi 1.035.000.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 22 października. N. Jork 39.900.000 000 Londyn 179.550.000.000, Paryż 2,342.130 000. Szwajcarja 7,112,175.000, Praga 1,185.030.000, Wiedeń 564,585.

Nowy York, *20* pazdziernika. **Giełda pieniężna. Kurs dzienny nominalny. Przekaz na Londyn na 60 dni 448.12. Przekaz na Paryż 589. Przekaz na Amsterdam 3905. Przekaz na Kopenhagę 1745. Przekaz na Pragę 3298. Przekaz na Berlin 0000000002⁷/₈ w płaceniu / żądaniu 0000000002³/₈.**

Amsterdam 20 października. Dewizy: Londyn 1155 i trzy czwarte, Berlin 017 i pół za miljard. Paryż 1522 i pół, Szwajcarja 457 i pół, Wiedeń 00036, Kopenhaga 4472 i pół. Sztokholm 6735, Chrystiania 3945, Nowy Jork 255 i pół, Bruksela 1317 i pół, Madryt 3440, Włochy 1155.

GIEŁDY TOWAROWE

Nowy Jork, 20 października. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu 39000, dowóz wewnątrz kraju 46000. Targ miejscowy middling 3030. Tendencja słaba.

Terminy: październik 2975, listopad 2972, grudzień 2960, styczeń 2913, marzec 2925, lipiec 2884, sierpień 2752, wrzesień 2662.

Nowy Orlean, 20 października. Targ bawełny: Targ miejscowy middling 2988.

Terminy: grudzień 2920 styczeń 2907, marzec 2905, maj 2836, lipiec 2853.

Liverpool, 20 października. Targ bawełny: Obroty 2000, dowóz 400, brazylijska 68, egipska 40 punktów wyżej, targ miejscowy middling 1770.

Targ terminowy: październik 1738, listopad 1701, grudzień 1638, styczeń 1674. luty 1660, marzec 1648, kwiecień 1634, maj 1623, czerwiec 1606, lipiec 1586, sierpień 1568, wrzesień 1462.

TEATR BAGATELA

Rene Benjamin: „ROZKOSZE PRZYPADKU“.

Pan z imienia Denis, z nazwiska Emanuel, jest poetą. Prawdziwym poetą, a więc kapryśnym entuzjastą o dużej pobudliwości, przyjacielem ludzi, człowiekiem z natury bardzo dobrym i mówiącym z naiwną prostotą prawdę zawsze i wszystkim. Te niezwykłe zalety starczą, by uważano go naogół za dziwaka. Przemiłym, mądrym i normalnym wydaje się do czasu jednej tylko grupce ludzi: złożonej z czworga idjotów rodzinie doktora Denis, mieszkającej w tymsamym domu o piętro wyżej. Tak więc człowiek szczery i bezpośredni jest normalnym tylko dla idjotów. O nieszczęsna społeczności!

Tę tezę podlał autor sosem sytuacyjnym, spreparowanym zapomocą qui pro quo o dwóch odwrotnych imienników: bohatera i Emanuela Denis, syna sąsiada z piętra. (Czyżby p. Rene Benjamin znalazł swego Benjaminaa Rene i z własnego życia zaczerpnął ten motyw?) Stąd mimowolna mistyfikacja egzaminowa, prowadząca poetę przed sąd karny na godzinę przed ślubem z córką doktora Denis. Ślub odbędzie się, mimo niezaprzeczonej winy podsądnego, gdyż lekarz znawca uzna Emanuela według wszelkich zasad sztuki za umysłowo chorego i nieodpowiedzialnego, a sąd go uwolni.

Oto w grubych rysach treść farsy, nazwanej przez autora szumnie komedją, a ugarnirowanej kabaretowo-dowcipnemi powiedzeniami.

Aktorzy (z wyjątkiem pp. Pietruszyńskiego i Szuberta), nie stworzyli typów, uciekając się do przesadnej i niedowcipnej charakeryzacji. Ani warunkami zewnętrznemi ani rodzajem uzdolnienia nie nadaje się p. Nowakowski do głównej roli. Brak mu pogody i wdzięku.

Reżyser zapomniał, jak wygląda sala uniwersytecka, a nie zadał sobie trudu obejrzenia sądowej.

T.

Nowa teorja ewolucji

Niedawno temu zakończył się w Londynie kongres światowy fizyków. W czasie obrad kongresu rozwinął znany uczony amerykański dr Crille z Clevelandu nową teorję ewolucji. Dr Crille starał się mianowicie wykazać na podstawie pewnych zjawisk fizycznych i elektro-chemicznych, iż człowiek rozwinął się prawdopodobnie z klasy morskich zwierząt nizko rozwiniętych, jak gwiazd morska i salamandra. Z istot tych, zdaniem dra Crille rozwijają się i dzisiaj jeszcze nowe odmiany. Pisma jednak londyńskie, za którymi przytaczamy tę nowinę, nie tłomaczą nam wcale, jakiemi są te zjawiska fizyczne i elektro-chemiczne, które tworzyć mają podstawę do rozwoju człowieka z salamandry.

KRONIKA

OBCHÓD ROCZNICY KOMISJI EDUKACYJNEJ. Z Warszawy donoszą: Wczoraj w drugim dniu obchodu 150-letniej rocznicy ustanowienia komisji edukacji narodowej, odbyło się o godz 9 i pół nabożeństwo w katedrze św. Jana, celebrowane przez ks. kardynała Kakowskiego. Na podwyższeniu zasiadł prezydent Wojciechowski w otoczeniu świty przybocznej, w prezbyterjum zajęli miejsca przedstawiciele władz, członkowie komitetu obchodu i zaproszeni goście. Kazanie wygłosił ks. profesor Szlagowski. Następnie obecni na nabożeństwie udali się do gmachu muzeum pedagogicznego, gdzie po przemówieniu ks. profesora Pyżowskiego prezydent Wojciechowski dokonał odsłonięcia tablicy pamiątkowej. Po odsłonięciu tablicy przemówił w imieniu komitetu p. Kurowski.

O godzinie 12 w południe rozpoczęła się na zamku akademja w sali posiedzeń twórców komisji edukacji narodowej. Przemawiał minister Głąbiński, zaznaczając, że ministerjum oświaty dąży będzie do silnego oparcia się na zasadach i dążeniach komisji edukacyjnej.

Obchód zakończył się odegraniem przez orkiestrę poloneza Szopena.

Wieczorem odbył się na zamku raut, wydany przez prezydenta rzeczypospolitej.

ZBRODNIA OBŁĄKANEGO. Z Warszawy donoszą: Chory umysłowo Grochulski zamordował w zakładzie w Tworkach 4-letnią dziewczynkę, Genię Suplicką, córkę pracownika miejscowego. Dziewczynka zginęła w środę dnia 17 bm., odnaleziono jej trupa dopiero wczoraj. Grochulski przyznał się do winy, że zwabił dziecko do ogrodu i zamordował je. Zbrodnia nastąpiła prawdopodobnie na tle seksualnem.

PRZEMYTNICTWO NA UKRAINIE. „Ost Express" donosi, iż przemytnictwo na Ukrainie wzmogło się bardzo znacznie w ostatnich miesiącach, pomimo surowych zarządzeń ze strony władz ukraińskich. Przeważnie są przemycane z Polski, a w części i z Rumunji towary manufakturowe, perfumy, sacharyna, farby, spirytualja, skóra i t. d., jako towary importowane i drogie kamienie, złoto, srebro, zagraniczna waluta i skóry niewyprawione, oraz bydło, jako towary eksportowane. Przemytnictwo obecnie dotyczy wedle obrachunku ukraińskich granicznych urzędów celnych około 6—8 prc. ogółu importu i 3—5 procent ogółu eksportu z Ukrainy.

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj „Ziemia nieludzka". Jutro we środę do piątku 26 bm. włącznie „Cyd" Corneille'a.

OPERA I OPERETKA. Dziś w poniedziałek 21 bm. o 7.45w. ulubiona operetka Straussa „Ostatni walc" po cenach zniżonych do połowy.

„BAGATELA". Dziś w poniedziałek po raz trzeci komedja R. Benjamin'a p. t. „Rozkosze przypadku" Pod kierunkiem reżysera p. Józefa Sosnowskiego rozpoczęły się próby z ostatniego dramatu St. Żeromskiego p. t. „Toruń".

ZE SPORTU

W KRAJU.

Poznań, 21 października. Zawody piłki nożnej między reprezentacją DOK VII a Wartą zakończyły się rezultatem 13:0 na korzyść Warty.

WISŁA—POGOŃ 2:1.

Znaczna przewaga Wisły. Najlepsi w polu Reyman i Kowalski.

CRACOVIA — Ł. K. S. 2:1.

Cracovia swoją dobrą formę zostawiła — zdaje się bezpowrotnie w... Hiszpanji. Szczególniej linja napadu zawiodła.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Dlaczego podniesiono oficjalnie kursy walut?

Łódzka „Republika" otrzymała z miarodajnych źródeł ciekawe wyjaśnienia, czemu oficjalny kurs dolara, który do niedawna jeszcze odbiegał o 30 do 40 proc. od arbitrażu europejskiego i kursów w handlu pokątnym, dość szybko został zrównany z właściwym poziomem. Przyczyną tego była polityka nafciarzy, którzy, jak wiadomo, wywożą niemal całą produkcję zagranicę w walutach wysokocennych. Nafciarze obowiązani są jednak przez prawo do oddawania walut po cenie dnia do P. K. K. P. Przy ostatniej znacznej różnicy wstrzymali oni dla uniknięcia strat cały swój wywóz i to dopiero zmusiło władze skarbowe do podniesienia kursu walut do światowej normy.

W SPRAWIE WALKI Z DROŻYZNĄ zanotować należy znamienne wystąpienie naczelnika wydziału w min. przemysłu i handlu, p. Siebeneichena, który omawia skutki ostatnich zarządzeń Nadzwyczajn. Komisarza dla zwalczania drożyzny i ogromne zaniepokojenie, wywołane niemi wśród sfer kupieckich, zwłaszcza zagranicznych. Stosowanie przestarzałej obecnie ustawy o zwalczaniu lichwy wojennej powoduje zamieszanie pojęć **lichwy,** która powinna być zwalczaną środkami represji administracyjnej i **drożyzny,** której skuteczne usunięcie związane jest najściślej z sanacją waluty. Okładanie kara sprowadzania lub utrzymania zwyżki cen staje się nonsensem w okresie dzisiejszym, „kiedy naogół zwyżka cen bynajmniej nie wypływa ze zbrodniczej działalności jednostek, lecz jest funkcją pochodną ogólnego położenia gospodarczego kraju", jak się słusznie wyraża p. Siebeneichen. Podobnie ma się rzecz z ukrywaniem towarów, a więc niedwuznacznem przestępstwem, które wspomniana ustawa traktuje na równi ze skupowaniem i gromadzeniem towarów, a więc koniecznemi i pożytecznemi funkcjami obrotu gospodarczego. Aby gromadzenie towarów posiadało cechy przestępczości, musiałby, zdaniem p. Siebeneichena zachodzić jeden z następujących objawów: 1) towar jest ukrywany, 2) gromadzi go nieuprawniony do handlu nim, 3) gromadzący odmawia sprzedaży towaru, mimo posiadania zapasów, 4) większe gromadzenie towaru odbywa się w momencie dotkliwego jego braku na rynku wewnętrznym.

ULGA CELNA DLA GATRÓW TARTACZNYCH. Traki ramowe (gatry) taryfujące obecnie wedle poz. 167 A p. I f, 1 mają być wedle projektu rządowego przeniesione na listę towarów, opłacających cło z mnożnikiem ulgowym 20 prc. normalnego o ile są sprowadzane dla przemysłu tartacznego i leśnego. Przy mnożniku celnym 81.000 wynosiłoby wtedy zniżone cło na tartaki 810.000 mkp. zamiast normalnego 4.050.000 mkp. od 100 kg. Projektowana na trzy miesiące ulga celna na traki łączy się z utrudnieniami wywozu drzewa w stanie surowym i ma na celu popieranie eksportu drzewa przetartego.

ODBUDOWA FABRYKI OŁÓWKÓW. Znana już przed wojną fabryka ołówków St. Majewski i Ska w Pruszkowie, zniszczoną została w ciągu wojny doszczętnie przez Niemców. Fabrykę odbudowano w ciągu dwu lat oraz dobudowano dwa nowe pawilony. Poświęcenie odbudowanych zakładów odbyło się dnia 6 października b. r.

PRZEDŁUŻENIE DNIA ROBOCZEGO W CUKROWNIACH. Na mocy rozporządzenia rządowego z dnia 15 październiika 1923, wydanego na zasadzie art. 6 ustawy o czasie pracy w przemyśle, zostało dozwolone przedłużenie czasu pracy w cukrowniach w ciągu bieżącej kampanji cukrowej. Przedłużenie to jest możliwe nie wyżej, niż do 12 godzin.

ZMIANA WŁASNOŚCI AKCYJNEGO BANKU ZWIĄZKOWEGO. Wedle doniesień prasy, zaszły w stosunkach własności Akcyjnego Banku Związkowego daleko idące zmiany. Większość akcyj tego Banku nabyć miał p. dr Leon Wasserberger, przemysłowiec, zamieszkały obecnie w Warszawie, a pochodzący ze Lwowa.

SPADEK EKSPORTU POLSKIEGO WĘGLA. W związku z likwidacją strajku górników w Czecho-Słowacji i podjęcia na nowo wydobywania węgla w obszarze Ruhry nastąpił silny spadek w polskim eksporcie węglowym, tak, iż spodziewanym jest, że cały szereg mniejszych górnośląskich kopalń zastawi wydobywanie węgla.

CZECHY A EKSPORT TOWARÓW DO ROSJI. Z Pragi donoszą, iż kierownik przedstawicielstwa handlowego Republiki sowieckiej w Pradze, M. Łomowski udaje się w najbliższym czasie do Moskwy, by przedłożyć tam kierowniczym sferom rosyjskim dostarczony mu materjał przez przemysłowców czeskich, a dotyczący możliwości eksportu towarów czesko-słowackich do Rosji.

WIEDEŃ WOLNYM PORTEM. Wiedeńskie koła finansowe i gospodarcze noszą się z zamiarem przekształcenia Wiednia w wolny port i uczynienia zeń ośrodka handlu środkowo-europejskiego. Ogromne udogodnienia dla zrealizowania tej myśli tworzą gotowe już wielkie zakłady portowe nad Dunajem, oraz składnie towarowe, wyposażone we wszystkie konieczne urządzenia techniczne. W przewidywaniu bliskiej realizacji tego projektu, zapewniły sobie już locum na prawym brzegu Dunaju Czecho-Słowacja, Rumunja i Jugosławja, zarządzona zaś ankieta w sprawie, czy projekt ów ma być zrealizowanym wypowiedział się na rzecz założenia wolnego portu. Ankieta ta będzie wytyczną dla prac komisji dolnoaustrjackiego związku zawodowego.

WOLNY IMPORT TOWARÓW LUKSUSOWYCH DO BUŁGARJI. W Bułgarji został zniesionym zakaz importu towarów luksusowych. Równocześnie jednak określono wielka część towarów luksusowych prócz cła importowego tak zwanym clem dodatkowym. Cło to będzie pobieranym również w złocie (1 złota lewa = 15 papierowym).

PRACE NAD NOWĄ TARYFĄ CELNĄ OD WAGI NA LITWIE zostały zakończone. Celem pokrycia wydatków, związanych z rozszerzeniem sieci dróg komunikacyjnych zamierzone jest zaciągnięcie pożyczki w Anglji w materjałach kolejowych na sumę 1 miljona funtów szterlingów. W tych dniach wyjeżdża do Londynu poseł Naruszewicz celem podpisania umowy w sprawie tej pożyczki. Projektowana jest również podróż Naruszewicza do Ameryki celem wyjednania tam drugiej pożyczki dla Litwy.

DEFICYT BUŁGARSKI. Z Sofji donoszą, iż deficyt w budżecie państwowym na rok przyszły wynosi jeden miljard lew.

Rozmaitości

CUDOWNE DZIECKO. Z Rzymu donoszą, iż budzi tam wielką sensację 11-letni chłopak, nazwiskiem Nino Rota Rinaldi, który skomponował oratorjum dla solowego śpiewu, mięszanego chóru i orkiestry pod tytułem L'enfance de Saint Jean Baptiste i zamierza osobiście dyrygować przy odtworzeniu tegoż.

REKORDY AMERYKAŃSKIE. W Montrealu w Kanadzie postawił niedawno temu pewien osobnik rekord pod względem wytrzymałości w chodzeniu. Osobnik ów chodził po ulicach miasta przez 42 godziny. Aby ratować honor Stanów Zjednocz. pod względem stawiania najoryginalniejszych rekordów, wziął się niejaki Kulbane z Chicago na sposób i gwizdał bez przerwy przez ciąg 18 godzin i 30 minut.

Ciekawym również jest rekord, postawiony niedawno temu przez 19-letniego Louis Franco z Meksyku pod względem wytrzymałości w grze w bilard. Franco grał mianowicie bez przerwy 57 godzin 40 minut i zdobył przez ten czas 5500 punktów.

Godnym zastanowienia się jest jaki jeszcze rekord zamierzają Amerykanie postawić.

DZIENNIKARSTWO W ROSJI. Z Rygi donoszą, iż obecnie na całym obszarze Republiki sowieckiej wychodzi 590 gazet, z tego 169 pism codziennych. Dzienny nakład wszystkich tych dzienników wynosi 2,030.000 egzemplarzy, z których to w samej Moskwie jest drukowanym 657.000. Niezależnej prasy niema w Rosji.

Socjalni-demokraci i socjal-rewolucjoniści wydają nielegalne pisma, których wychodzi 565. Pisma te jednak są prześladowane przez rząd i nierozszerzają się wcale, ukazując się tylko w małych nakładach.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI (początek o godzinie 7½)
Poniedziałek: „Ziemia nieludzka".
Wtorek: „Cyd".

BAGATELA (początek o godzinie 8-mej)
Poniedziałek: „Rozkosze przypadku".
Wtorek: „Rozkosze przypadku"

OPERA i OPERETKA (początek o g. 7½)
Poniedziałek: „Ostatni walc"

STARY TEATR (początek o godzinie 7½)
Piątek 26 bm. o godz. 8 wieczór: Leo Ślezak, światowej sławy śpiewak.

Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.